

Podgorica, 2. decembar 2015. godine

SKUPŠTINI CRNE GORE

PODGORICA

Na osnovu člana 69 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet, sa 121. sjednice održane 23. i 24. novembra 2015. godine, podnosi

I Z V J E Š T A J

o razmatranju **PREDLOGA ZAKONA O ZAVRŠNOM RAČUNU BUDŽETA CRNE GORE ZA 2014. GODINU** sa **IZVJEŠTAJEM O REVIZIJI ZAVRŠNOG RAČUNA BUDŽETA CRNE GORE ZA 2014. GODINU** i **GODIŠNJIM IZVJEŠTAJEM O IZVRŠENIM REVIZIJAMA I AKTIVNOSTIMA DRŽAVNE REVIZORSKE INSTITUCIJE ZA PERIOD OKTOBAR 2014 - OKTOBAR 2015. GODINE**

Odbor je u cilju detaljnog razmatranja Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2014. godinu sa Izvještajem o reviziji završnog računa Budžeta Crne Gore za 2014. godinu i Godišnjim izvještajem o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije za period oktobar 2013 - oktobar 2014. godine, raspravu o navedenim aktima vodio kroz dvije tačke dnevnog reda. Na Odboru je dogovoreno da se Skupštini podnese jedan izvještaj.

I U uvodnom obrazloženju Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2014. godinu, ministar finansija ocjenio je da je fiskalna politika u 2014. godini bila usmjerena na konsolidovanje javnih finansija, suzbijanje sive ekonomije, jačanje konkurentnosti i likvidnosti privrede, harmonizaciju akciznog kalendara, racionalizaciju javnih rashoda u strukturi budžeta, kao i unaprjeđenju poslovnog ambijenta. Saopštio je da je na makroekonomskom planu ostvaren rast na nivou od 1,8% BDP-a, i istakao pozitivnim činjenicu da je u strukturi tekućih prihoda na kraju 2014. godine ostvarena veća naplata poreskih prihoda u odnosu na 2013. godinu, kao i u odnosu na plan. Ukazao je da je, s druge strane, budžetska potrošnja bila veća nego što je planirano kao posljedica isplate određenih garancija i troškova po osnovu sudskih izvršenja, ali i da se veliki dio budžetske potrošnje odnosio na izdatke za socijalna davanja. Naime, da je gotovinski deficit budžeta iznosio 2,98% BDP-a i bio ispod limita koji definiše kriterijum iz Mastrohta od 3% BDP-a, pri čemu je u tom periodu izvršena otpлата duga u iznosu od 434 mil. €. Takođe, osvrnuo se na Izvještaj Državne revizorske institucije (DRI) o reviziji završnog računa Budžeta Crne Gore za 2014. godinu i upoznao Odbor da je u prethodnoj godini nastavljeno sa aktivnostima koje su rezultirale pozitivnom ocjenom o tačnosti, objektivnosti i istinitosti po svim materijalno značajnim aspektima finansijskog izvještavanja, a koju je DRI dala drugi put za redom. Međutim, istakao je da se u narednom periodu mora nastaviti sa snažnim mjerama fiskalne konsolidacije, što je i preporuka Evropske komisije u posljednjem Izvještaju o napretku Crne Gore za 2015. godinu.

Predsjednik Senata DRI upoznao je Odbor da je na osnovu finansijske revizije Institucija utvrdila da je Predlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2014. godinu pripremljen u svim materijalno značajnim aspektima u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, da su prihodi i rashodi iskazani realno i objektivno i da ne sadrže materijalno značajne greške kod iskazivanja rezultata, te je u skladu sa tim dala **pozitivno mišljenje**. Konstatovao je da je revizijom pravilnosti DRI utvrdila da potrošačke jedinice, korisnici budžetskih sredstava, nijesu u svim materijalno značajnim aspektima uskladili poslovne aktivnosti sa zakonskim i drugim propisima, i na osnovu toga dala **uslovno mišljenje i sedam preporuka**. Predsjednik Senata Institucije ukazao je na pojavu koja se ponavlja, a odnosi se na prekoračenje budžetske potrošnje. Naveo je da je nedozvoljeno prekoračenje iznosilo 60,37mil.€, u okviru kojeg i dalje zabrinjava iznos izdataka po

osnovu sudskih odluka. Međutim, saopšteno je da se u odnosu na 2013. godinu fiskalna disciplina značajno poboljšala. Upoznao je Odbor da je DRI i sada uočila problem koji se godinama ponavlja, a to je da Institucija ne može sa sigurnošću tvrditi da informacioni sistem Poreske uprave podržava kvalitetnu izradu poreskog završnog računa koji predstavlja njenu zakonsku obavezu. Saopštio je da će DRI uložiti napore da se sistem Poreske uprave do kraja kvalitetno uspostavi i u tom pravcu planira se da DRI kroz pojedinačnu reviziju, koju bi sprovedla nad poreskim završnim računom, pokuša identifikovati glavne uzroke problema i predloži određene preporuke u cilju rješavanja istih.

II Odbor je konstatovao da je Predlogom zakona o završnom računu Budžeta za 2014. godinu prikazano da je ukupna javna potrošnja u 2014. godini iznosila 1.650,8 mil. € ili 48,2% BDP-a, dok je tekuća javna potrošnja iznosila 1.475,19 mil. € ili 43,07% BDP-a. Primici su iznosili 1.896,11 mil. €, što je 25,65 % iznad planiranih sredstava i da su za 19,30 % veći u odnosu na 2013. godinu, dok su izdaci izvršeni u iznosu od 1.890,75 mil. € odnosno 25,30 % više od planiranog iznosa. Ostvaren je gotovinski deficit, korigovan za neizmirene obaveze iz prethodnog perioda za 4,1 mil.€, u iznosu od 107,1mil.€ i manji je za 50,35%BDP-a u odnosu na prethodnu godinu, a veći za 45,5mil.€ u odnosu na plan. Ukupan državni dug na kraju 2014. godine bio je 1.942,91mil.€ ili 56,73% BDP-a, od čega je spoljni dug činio 1.561,69mil.€ ili 45,59% BDP-a, dok je unutrašnji bio 381,22mil.€ ili 11,13% BDP-a. Depoziti budžeta iznosili su 12.20mil.€ i 38.477 unci zlata po tržišnoj cijeni u iznosu od 38,05mil.€, što ukupno iznosi 50.25mil.€.

Tokom rasprave o Predlogu zakona o završnom računu Budžeta za 2014. godinu, Odbor je imao u vidu i Izvještaj Državne revizorske institucije o reviziji završnog računa.

Polazeći od ocjene fiskalnih kriterijuma za 2014. godinu, a imajući u vidu evidentna prekoračenja tokom 2015. godine, na Odboru je postavljeno pitanje, da li Vlada za 2016. godinu priprema plan sanacije prekoračenja numeričkih limita bez obzira što za to ne postoje formalne pretpostavke prema navodima DRI iz Izvještaja, ili se čeka naredna godina i ocjena fiskalnih kriterijuma za 2015. godinu koji će, shodno dosadašnjem trendu rasta biti prekoračeni, te će tada izrada plana sanacije predstavljati zakonsku obavezu. U kontekstu navedenog, na Odboru je zatraženo obrazloženje o strukturi deficita odnosno koji dio deficita je rezultat tekuće a koji kapitalne potrošnje.

Na Odboru je konstatovan problem sistemskog karaktera koji se ogleda u činjenici da su izdaci za kamate u iznosu od 75mil.€ ponovo veći od kapitalnog budžeta. Stoga, poslanike je interesovao razlog uzastopnog ponavljanja navedenog problema koji onemogućava potpuno uspostavljanje pravila da se tekući rashodi finansiraju iz tekućih prihoda, a kapitalni projekti iz kredita, kao i koji se napori preduzimaju za njegovo rješavanje s obzirom da Završni računa ukazuje na finansiranje dijela tekuće potrošnje novim kreditima.

U odnosu na odložena poreska i neporeska potraživanja, a imajući u vidu i vlasničku strukturu privrednih subjekata, na Odboru je konstatovano da su veliki iznosi uočeni kod AD „13 Jul-Plantaže“ Podgorica od 5mil.€, DOO „Cijevna Komerc“ Podgorica u iznosu od 2,1mil.€, kao i AD „Kontejnerski terminal i generalni tereti“ Bar u iznosu od 1,1mil.€. U vezi sa tim, poslanike je interesovalo da li je navedena situacija posljedica trenutnog problema likvidnosti ovih kompanija kojima država pomaže kroz mehanizam poreskog kredita ili je u pitanju problem sistemskog karaktera koji bi mogao imati efekte na cjelokupnu ekonomiju ukoliko se uzme u obzir i iznos od 5,1mil.€ odloženog poreskog potraživanja „Montenegro Airlines-a“ DOO.

Ustanovljeno je da je stanje duga na kraju 2014. godine po osnovu izdatih garancija na nivou od 300mil.€, kao i da najveće učešće u tom iznosu imaju garancije za nabavku i remont brodova od oko 39mil.€. Stoga, na Odboru je postavljeno pitanje da li se očekuje, u narednom periodu od tri do pet godina, da će navedene garancije opteretiti budžet države ili će se kroz efikasnu realizaciju projekcija vozarine brodova vratiti od strane kompanije koja upravlja istim.

Imajući u vidu navode DRI u Izvještaju, kojima ukazuje da je nedozvoljeno prekoračenje budžetske potrošnje iznosilo oko 60mil.€, na Odboru je ukazano da se radi o izdacima koji nijesu planirani Zakonom o budžetu za 2014. godinu, te da je neophodno zakonski predvidjeti mjere za sankcionisanje prekršilaca Zakona odnosno prekršajne i političke odgovornosti za nepoštovanje Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Međutim, u odnosu na nedozvoljeno prekoračenje,

tokom rasprave na Odboru je istaknuto da se 45mil.€ tog iznosa odnosi na otpis duga EPCG po osnovu poreza i doprinosa kroz proces dokapitalizacije u skladu sa zakonskim propisima, te da je zabrinjavajući onaj dio prekoračenja budžetske potrošnje koji se odnosi na izdatke po osnovu sudskih odluka. U vezi sa tim, pozitivno je ocijenjeno što je taj iznos od 15mil.€ značajno manji u odnosu na prethodni period, ali da isti ukazuje na neodgovorno ponašanje starješina pojedinih potrošačkih jedinica zbog kojih država bilježi značajne gubitke.

Na osnovu Izvještaja DRI, na Odboru je ustanovljeno da poreski dug na kraju 2014. godine iznosi oko 550mil.€. U vezi sa tim, konstatovano je da su Odboru poznati naponi koje su Ministarstvo finansija i Poreska uprava imali u prethodnom periodu, ali i da su podaci iznijeti u Izvještaju DRI zabrinjavajući kao i konstatacije da Poreska uprava nije stvorila uslove za efikasno sprovođenje mjera naplate poreskog duga i da nije u mogućnosti da sa postojećim modelom naplate poreskog duga i raspoloživim ljudskim resursima obezbijedi efikasnu naplatu poreskog duga. Polazeći od toga, iznijeto je mišljenje da je ključni problem crnogorske privrede visina i način naplate poreskog duga. Istaknuto je da je kroz preporuke koje je DRI dala Poreskoj upravi uočen problem postojanja dva informaciona sistema koji nijesu kompatibilni i dovode u pitanje validnost podataka. Sugerisano je da Ministarstvo finansija u cilju rješavanja problema osnaži kadrovske kapacitete Poreske uprave.

Ukazano je da je u strukturi poreskog duga došlo do naglog povećanja duga po osnovu poreza i doprinosa za fizička lica od 60% u odnosu na 2013. godinu. U vezi sa tim, iskazano je interesovanje poslanika o uzrocima nastale situacije, kao i sumnja da je navedeno nastalo kao posljedica povećanja problema koji je još ranije prepoznat a to je isplata zarada bez poreza i doprinosa.

Polazeći od konstatacije predsjednika Senata DRI da je, u kontekstu uslovnog mišljenja na reviziju pravilnosti, broj nepravilnosti u odnosu na prethodne godine manji, na Odboru je iskazan stav da kvalitet javnih finansija u Crnoj Gori ima pozitivan trend odnosno da se poboljšava, ali da postoji potreba i za daljim unapređenjem privrednog sistema.

III U odnosu na preporuke koje je DRI dala u Izvještaju o reviziji Predloga zakona o završnom računu Budžeta za 2014. godine, Odbor je konstatovao da je DRI dala ukupno sedam preporuka koje predstavljaju osnov za izražavanje uslovnog mišljenja na reviziju pravilnosti, podijeljenih u četiri oblasti, i to: Budžetska prekoračenja, preusmjerenja i obuhvat javne potrošnje; Gotovinski depoziti države; Izdaci budžeta i Sistem unutrašnjih finansijskih kontrola. Odbor je ocjenio da se preporuke DRI koje se odnose na javne nabavke, imovinu i izvršavanje kapitalnog budžeta ponavljaju i u 2014. godini, što ukazuje da problemi u tim oblastima i dalje postoje. Odbor je sugerisao da se preporuke, koje je DRI dala kroz reviziju završnog računa za 2014. godinu, u što kraćem roku implementiraju s obzirom da je već kraj budžetske 2015. godine. Potencirano je da se sa posebnom pažnjom posveti realizaciji preporuka koje se odnose na kapitalni budžet s obzirom na iznos garancija koje je Vlada dala za projekte većine lokalnih samouprava imajući u vidu nizak stepen njihove fiskalne discipline.

Odbor je, takođe, razmotrio realizaciju zaključaka sistematizovanih kroz 16 tačaka koje je usvojila Skupština Crne Gore 25. saziva, na sedmoj sjednici drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2014. godini, povodom razmatranja Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2013. godinu i Godišnjeg izvještaja o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije za period oktobar 2013 - oktobar 2014. godine, dana 27. decembra 2014. godine.

U cilju realizacije skupštinskih zaključaka, Vlada Crne Gore je usvojila Akcioni plan za implementaciju preporuka Državne revizorske institucije, dok je Ministarstvo finansija u tri navrata, 29. maja, 22. septembra i 17. novembra 2015. godine, dostavilo Informaciju o realizaciji Akcionog plana za prvi, drugi i treći kvartal 2014. godine.

Na osnovu uvida u Izvještaj Državne revizorske institucije o reviziji Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2014. godinu, koji sadrži i segment „Sprovođenje preporuka iz prethodnog izvještaja“, a imajući u vidu tri kvartalna izvještaja, kao i raspravu sa sjednice, Odbor je konstatovao da je od 16 preporuka, podijeljenih u 11 oblasti u potpunosti realizovano 6, djelimično realizovano 6 i nijesu realizovane 4 preporuke.

Odbor je ocijenio da je neophodno da Vlada i dalje prati realizaciju svih skupštinskih zaključaka kojima se podržavaju preporuke DRI, a koje nijesu realizovane ili su u fazi realizacije.

IV Odbor je, takođe, nakon uvodnih napomena predsjednika i članova Senata DRI, razmotrio Godišnji izvještaj o izvršenim revizijama i aktivnostima DRI za period oktobar 2014 – oktobar 2015. godine, u dijelu koji se odnosi na: izvještaj o ocjeni primjene kriterijuma fiskalne odgovornosti za 2014. godinu, izvještaje o izvršenim pojedinačnim revizijama za navedeni period, kao i ostale aktivnosti Državne revizorske institucije.

Na Odboru je konstatovano da se, shodno članu 26 stav 1 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, ocjena primjene kriterijuma fiskalne odgovornosti po prvi put dostavlja Skupštini Crne Gore kao sastavni dio Godišnjeg izvještaja DRI. Konstatovano je da je DRI objavljene podatke od strane MONSTAT-a preuzela u iskazanim iznosima, koji se odnose na iskazani bruto domaći proizvod (kao i stope rasta BDP-a) po tržišnim i stalnim cijenama i podatke o procijenjenom BDP-u navedenom u obrazloženju Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2014. godinu. DRI je izvršila ocijenu indikatora u skladu sa članovima 19 – 23 Zakona. Ukazano je da je DRI tokom izrade navedenog izvještaja imala metodološke probleme prilikom utvrđivanja četiri statička i dva dinamička indikatora za ocjenu fiskalnih kriterijuma, te da je uz ekspertsku pomoć utvrdila navedene indikatore. Naime, ukazano je da limiti potrošnje definisani članom 22 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ne preciziraju uporedne osnove kod iskazivanja stope rasta limita potrošnje za tekući budžet i budžet državnih fondova, kao ni za kapitalni budžet i budžetske rezerve. DRI je iz ovog razloga dinamičke indikatore pratila kao odnos: plana i izvršenja budžeta, i izvršenja budžeta u konkretnoj godini i izvršenja budžeta u prethodnoj godini.

Statički indikatori odnose se na: primarni gotovinski suficit; gotovinski deficit, koji treba da je manji od 3% BDP-a po tržišnim cijenama; učešće javnog duga po tržišnim cijenama, koji treba da je manji od 60%; kao i na odnos tekućih izdataka i transfera koji treba da budu niži od tekućih prihoda i donacija. Dinamički indikatori postavljeni su tako da: stopa rasta limita potrošnje za tekući budžet i budžet državnih fondova mora biti manja od planirane stope rasta realnog BDP-a, odnosno da stopa rasta limita potrošnje za kapitalni budžet i budžetsku rezervu ne može biti veća od stope rasta nominalnog BDP-a. Na sjednici je konstatovano da, od ukupno šest analiziranih indikatora, indikator koji se odnosi na primarni gotovinski suficit nije zadovoljio propisani kriterijum, kao ni uslove propisane za odnos plan/izvršenje u 2014. godini i odnos izvršenje u 2013/izvršenje u 2014. godini.

Tokom rasprave, iskazano je očekivanje da će u narednom izvještajnom periodu, Izvještaj sadržati i dio koji se odnosi na član 19 stav 2 Zakona o DRI, shodno kome se u godišnjem izvještaju mogu iznositi i zaključci o prethodnim i predlozi o budućim budžetskim godinama. Na sjednici je iskazano nezadovoljstvo što je izostala ocjena primjene indikatora iz člana 24 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, koji se odnosi na iskazivanje limita potrošnje, a koji zahtijevaju ispunjenje pretpostavke iz člana 17 stav 1 ovog zakona. Naime, član 17 stav 1 Zakona definiše da fiskalnu strategiju za period trajanja mandata Vlade donosi Skupština. S tim u vezi, bilo je mišljenja da ovo nije dobro riješenje imajući u vidu da će predlog fiskalne strategije Vlada, pozivajući se na navedeni zakon, predložiti Skupštini tek u narednom izbornom ciklusu, te da bez fiskalne strategije nema ni objektiviziranih smjernica fiskalne politike. Na sjednici je ocijenjeno da je Izvještaj o ocjeni fiskalnih kriterijuma bez iskazivanja limita potrošnje u naredne tri godine, nedostatan. Takođe, bilo je mišljenja i da se o ocjeni fiskalnih kriterijuma može govoriti samo opisno, imajući u vidu da Zakon ne predviđa sankcije. Poslanike je, s tim u vezi interesovalo mišljenje članova Senata DRI, u dijelu koji se odnosi na neispunjavanje kriterijuma. Takođe, pažnja poslanika iskazana je za učešće javnog duga u BDP-u, koje u 2014. iznosi 59,91%, odnosno 0,09% ispod dozvoljenog limita, kao i za učešće gotovinskog deficita u BDP-u, koje iznosi 2,98%, 0,01% manje od dozvoljenog. Ukazano je i da je tokom 2015. godine došlo do prekoračenja numeričkih fiskalnih pravila predviđenih kriterijima iz Mastrihta (limit maksimalnog deficita na nivou od 3% BDP-a, limit maksimalnog nivoa zaduženosti na nivou od 60% BDP-a). Imajući u vidu da Zakon predviđa da Vlada, u navedenom slučaju, podnosi predlog mjera za sanaciju, na sjednici je iskazano nezadovoljstvo što će prelazak granice ovih limita biti konstatovan kroz izvještaj DRI tek naredne godine, odnosno da će program sanacije biti predložen tek za 2017. godinu.

V Odbor je, takođe, razmotrio izvještaje o izvršenim pojedinačnim revizijama (20), u kojima su prezentirani najbitniji nalazi, preporuke i mjere za otklanjanje nepravilnosti u poslovanju subjekata revizije, obuhvaćenih izvještajnim periodom. Dato je 468 preporuka i 67 mišljenja (23 pozitivna, 29 uslovnih i 15 negativnih). Pored navedenog, data su i dva mišljenja nakon izvršenih revizija uspjeha. DRI je izvršila četiri revizije političkih partija, dok je sastavni dio Izvještaja i Godišnji finansijski izvještaj političkih partija za 2013, koje nijesu ušle u prethodni izvještaj DRI.

Ocijenjeno je da je dio Godišnjeg izvještaja koji se odnosi na pojedinačne revizije najbolje pripremljen, i iskazano žaljenje što revizije Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore i Fonda za obeštećenje, koje će biti izvršene do kraja tekuće godine, ne čine sastavni dio ovogodišnjeg Izvještaja DRI. U odnosu na navedene revizije, ocijenjeno je potrebnim da iste, kada budu izvršene, budu razmotrene na jednoj od sjednica Odbora, prije razmatranja Godišnjeg izvještaja DRI.

Na sjednici je ukazano da je u izvještajnom periodu, broj negativnih mišljenja najveći do sada i ocijenjeno potrebnim da se u narednom periodu održe kontrolna saslušanja sa predstavnicima subjekata revizije DRI za 2014. godinu, koji su dobili negativno mišljenje, imajući u vidu mogućnosti predviđene Poslovnikom Skupštine. Ocijenjeno je da je potrebno održati kontrolna saslušanja predstavnika JP Nacionalni parkovi, Muzičkog centra, kao i predstavnika subjekata koji se odnose na revizije uspjeha, Poreske uprave i Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom, odnosno Ministarstvom rada i socijalnog staranja.

Kada je u pitanju revizija koja se odnosi na koncesije, ukazano je da su se Odbor, Skupština, kao i DRI do sada bavili navedenim u okviru svojih ingerencija, te da je isto sada u nadležnosti Tužilaštva. Predstavnicima DRI najavili su predlaganje nove kontrolne revizije, ne samo koncesija u dijelu registra ugovora, već i naplate po osnovu koncesija.

U odnosu na negativna mišljenja, konstatovano je i da Poslovnik Skupštine ne predviđa mogućnost da Odbor održi kontrolno saslušanje sa predstavnicima funkcionera lokalne samouprave, i ukazano da, u odnosu na navedeno, postoje formalni mehanizmi sprovođenja parlamentarna istrage. Takođe, konstatovano je i da nema mehanizama koji predviđaju saslušanja političkih partija.

Povodom revizije uspjeha Poreske uprave, još jednom je ukazano na problem postojanja dva informaciona sistema koji nijesu kompatibilni i dovode u pitanje istinitost podataka.

Takođe, ukazano je i na reviziju Finansijskog izvještaja za 2014. godinu Ministarstva unutrašnjih poslova, na koju je DRI izrazila pozitivno mišljenje na finansijsku reviziju i uslovno mišljenje na reviziju pravilnost i dala 33 preporuke. S tim u vezi, posebno je ukazano na preporuke Ministarstvu finansija, koje se odnose na sudske troškove i otplate obaveza iz prethodnog perioda i navedeno da će ova revizija, u skladu sa Zakonom o parlamentarnom nadzoru u sektoru bezbjednosti i odbrane, biti predmet razmatranja na sjednici Odbora za bezbjednost i odbranu. Iskazano je i nezadovoljstvo što oko 530 službenika nema odgovarajuću poziciju, odnosno njihove pozicije nijesu sistematizovane u MUP-u.

Povodom revizije sistema unutrašnjih finansijskih kontrola i sistema nabavki Ministarstva odbrane, na sjednici je iskazan stav da iznos nabavki koji se odnosi na izuzetke, a koji je van obuhvata Zakona, ne manji u odnosu na onaj koji je predmet revizije DRI. Ukazano je da bi bilo svrsishodno da javne nabavke koje se odnose na izgradnju Autoputa budu u fokusu DRI, odnosno predmet revizije u narednom periodu.

Odbor je upoznat sa stavom članova Senata DRI da bi bilo cjelishodnije, kako bi se poboljšala kontrola javnih finansija, da se tokom godine vrše revizije konsolidovanih godišnjih finansijskih izvještaja četiri do pet političkih subjekata čiji prihodi prelaze 10.000€, na osnovu utvrđenog rizika shodno usvojenom godišnjem planu revizija DRI, ukazavši da je navedeno preporuka Evropske komisije i SIGMA.

Odbor je upoznat i sa ostalim aktivnostima DRI, koje se odnose na saradnju sa Skupštinom i Vladom Crne Gore, državnim organima i civilnim sektorom, aktivnosti na realizaciji Strateškog plana razvoja DRI za period 2012 -2017. godine, kao i druge aktivnosti realizovane u periodu oktobar 2014 – oktobar 2015. godine. Konstatovano je da je, kao članica Međunarodne organizacije vrhovnih revizorskih institucija i Međunarodne organizacije koja okuplja vrhovne revizorske

institucije Evrope, DRI nastavila sa saradnjom na međunarodnom i regionalnom nivou, a sve u cilju jačanja razvoja eksterne revizije u Crnoj Gori.

VI Odbor je, sa šest glasova "za" i tri glasa „protiv“, odlučio da predloži Skupštini da usvoji Predlog zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2014. godinu.

VII Odbor je, u cilju daljeg unapređenja sistema javne potrošnje, jednoglasno, sa devet glasova „za“, podržao nalaze i preporuke Državne revizorske institucije, a koji proističu iz revizije Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2014. godinu, kao i one koje se odnose na pojedinačne revizije sadržane u Godišnjem izvještaju o izvršenim revizijama i aktivnostima Državne revizorske institucije za period oktobar 2013 - oktobar 2014. godine, odlučio da predloži Skupštini da povodom usvajanja Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2014. godinu, usvoji sljedeće

ZAKLJUČKE

Budžetska prekoračenja, preusmjerenja i obuhvat javne potrošnje

1. Preporučuje se Ministarstvu finansija da u budućem periodu, prilikom planiranja godišnjeg budžeta, u potpunosti uskladi opšti i posebni dio budžeta. Preporučuje se Ministarstvu finansija da dosljedno provodi utvrđena pravila propisana godišnjim zakonom o budžetu.
2. Preporučuje se da Vlada Crne Gore prilikom planiranja budžeta kroz godišnje zakone o budžetu planira iznose prihoda ostvarene obavljanjem sopstvene djelatnosti potrošačkih jedinica i da se realizovani prihodi koriste u skladu sa ograničenjima utvrđenim godišnjim zakonom o budžetu.

Gotovinski depoziti države

3. Potrebno je da Ministarstvo finansija obezbijedi odgovarajuću evidenciju stanja i prometa računa koji su u sistemu Konsolidovanog računa državnog trezora na klasi 1 Glavne knjige trezora, u skladu sa članom 6 Pravilnika o jedinstvenoj klasifikaciji računa za Budžet Republike, budžete vanbudžetskih fondova i budžete opština.
4. Poreska uprava treba da obezbijedi knjigovodstvenu evidenciju usaglašenu, u dijelu iskazanih stanja na računima klase „1 računi novčanih sredstava, klase „3“ računi obveznika javnih prihoda (uključujući i račune depozita) i klase „7“ računi javnih prihoda, sa Pravilnikom o poreskom knjigovodstvu.
5. Preporučuje se Ministarstvu finansija da se pridržava Uredbe o uslovima za odlaganje naplate poreskih i neporeskih potraživanja.

Izdaci budžeta

6. Preporučuje se da se na grupi računa 463 – Izdaci za otplatu obaveza iz prethodnog perioda evidentiraju izdaci za otplatu neizmirenih obaveza koje nijesu planirane budžetom potrošačkih jedinica, kao i da se račun ne tereti po osnovu izdataka čija obaveza plaćanja dopijeva u tekućoj fiskalnoj godini.

Sistem unutrašnjih finansijskih kontrola

7. Pored evidentnih unapređenja ovog sistema treba i dalje sprovoditi aktivnosti na uspostavljanju funkcije finansijske kontrole i unutrašnje revizije u potrošačkim jedinicama u skladu sa Zakonom o unutrašnjoj finansijskoj kontroli u javnom sektoru i standardima interne revizije.

Kapitalni budžet

8. Preporučuje se potrošačkim jedinicama, koje realizuju kapitalni budžet, da izvršenje budžeta usklade sa planiranim projektima, ili da prilikom promjene namjene korišćenja sredstava o tome obavijestite Ministarstvo finansija i Vladu Crne Gore, radi dobijanja odgovarajuće saglasnosti u skladu sa članom 46 stav 3 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Imovina

9. Preporučuje se svim potrošačkim jedinicama da inteziviraju aktivnosti na implementaciji Zakona o imovini i podzakonskih akata.

Javne nabavke

10. Preporučuje se da potrošačke jedinice proces javnih nabavki učine transparentnim i da obezbijede punu primjenu Zakona o javnim nabavkama koji reguliše postupak nabavke robe, usluga i izvođenje radova, u cilju zakonitog trošenja budžetskih sredstava.

Praćenje realizacije skupštinskih zaključaka

11. Neophodno je da Vlada Crne Gore evidentira preporuke Državne revizorske institucije iz prethodnog perioda, datih u Izvještaju o reviziji Zakona o završnom računu budžeta države za 2013. godinu koje nijesu realizovane a ponavljaju se u Izvještaju o reviziji Predloga zakona o završnom računu Budžeta Crne Gore za 2014. godinu. Potrebno je utvrditi razloge neispunjavanja istih i predložiti mjere u cilju njihove realizacije, kao i informisati Skupštinu Crne Gore, putem Informacije o realizaciji Akcionog plana Vlade za implementaciju preporuka Državne revizorske institucije do kraja prvog kvartala 2016. godine.

Potrebno je da Vlada intenzivno i dalje prati realizaciju preporuka Državne revizorske institucije radi eliminisanja utvrđenih nepravilnosti kod subjekata revizije i unapređenja njihovog rada i o tome kvartalno izvještava Skupštinu Crne Gore.

U odnosu na 20 pojedinačnih revizija u periodu oktobar 2014 - oktobar 2015. godine, Državna revizorska institucija je u konačnim izvještajima dala subjektima revizija preporuke i zaključke, koje su sadržane u četvrtom dijelu Godišnjeg izvještaja Institucije.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet će, u skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore, održati kontrolna saslušanja sa predstavnicima onih subjekata revizije Državne revizorske institucije za 2014. godinu, koji su dobili negativno mišljenje.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Skupštine određen je poslanik Aleksandar Damjanović.

PREDSJEDNIK ODBORA
mr Aleksandar Damjanović